

Verkiezingsprogramma 2014 – 2018

Gemeente Westerveld

Toelichting

We hebben gekozen voor een compact programma. Gericht op specifieke onderwerpen waar de gemeente daadwerkelijk richting kan geven. Dit betekent dat er ook veel onbenoemd is gebleven. Naar onze overtuiging zijn dit veelal zaken die vanuit onze sociaal democratische uitgangspunten niet meer dan logisch zijn.

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Algemeen	4
Werk en inkomen	4
Zorg	5
Sociaal vangnet.....	6
Onze leefomgeving	7
Lokale economie.....	8
Samenleven in Westerveld.....	9
Wonen	11
Onderwijs.....	12
Gemeente en bestuur.....	13
Financiën.....	14

Inleiding

"*All Politics is Local*". Met die woorden vatte de oud-voorzitter van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden Tip O'Neill de belangrijkste opdracht aan politici samen: snap wat er lokaal leeft, bij de mensen in je de stad, in de buurt. Omdat recht doen aan mensen, recht doen aan hun alledaagse wensen, verlangens of verzuchtingen, de essentie van onze politiek is.

Daarom doet de PvdA ook lokaal wat nodig is om Nederland uit de crisis te helpen en te werken aan het land van morgen. Een land waar jong en oud de zekerheid van een baan hebben - met een fatsoenlijk inkomen. Waar ouderen en zieken zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en de zorg krijgen die ze nodig hebben. Waar banken en aandeelhouders dienstbaar zijn aan de samenleving en niet enkel aan zichzelf.

En het goede is: lokale politiek – ook in Westerveld - wordt in de komende vier jaar alleen maar belangrijker. Het doet er meer dan ooit toe welke keuzes in de komende vier jaar in Westerveld worden gemaakt. En door wie. Omdat in de komende jaren de verantwoordelijkheid voor essentiële publieke voorzieningen - de langdurige zorg voor ouderen en gehandicapten, de jeugdzorg, de sociale werkvoorziening – in de handen van gemeenten komt. Van Den Haag naar Westerveld dus.

Dat is een goede ontwikkeling. Want in de gemeenten - dichtbij mensen - wordt de strijd tegen de grote instellingen, tegen de vermarkting van de samenleving gewonnen. Daar wint de menselijke maat. In gemeenten worden de juiste contacten gelegd tussen werkgevers en werkzoekenden. En worden plekken vrijgemaakt voor diegenen die niet 100% productief zijn maar daarom niet minder recht hebben op een baan, gewoon bij een baas, tussen collega's. In de buurt wordt afgerekend met de stopwatch-cultuur door uitbesteding en aanbesteding en wordt de zorg op maat geleverd.

Wat we precies gaan doen? Dat vindt u in dit verkiezingsprogramma. Dit alles met het doel uw gemeente sterker en socialer te maken. Lees het programma door, blader er doorheen of zoek gericht het onderwerp uit dat u het meeste interesseert. Maar onthoudt een ding: meer dan ooit doet het er straks toe wie in uw gemeente de besluiten neemt. En de keuze is aan u.

Kiest u voor een partij die liever wegen en lantaarnpalen aanlegt dan het geld aan zorg, onderwijs en sociale voorzieningen besteedt? Kiest u voor partijen die al hun energie steken in het verzet tegen alle veranderingen en verantwoordelijkheden, in plaats van in het verbeteren van de zorg en verbeteren van de buurt? Of kiest u voor een partij die zorg, werk en solidariteit in haar genen geeft, die haar verantwoordelijkheid neemt en ervoor zorgt dat Westerveld sterker en socialer wordt?

Wij zouden het natuurlijk wel weten, maar de keuze is aan u op 19 maart 2014!

Jan Puper
Lijsttrekker PvdA Westerveld

Diederik Samsom
Politiek leider Partij van de Arbeid

Algemeen

We leven nog steeds in een economisch lastige tijd. En het lijkt erop dat deze situatie ook de komende jaren niet radicaal zal veranderen. Dit heeft ook z'n weerslag op de gemeente.

Een van de grootste uitdagingen voor de gemeenten is de decentralisatie van een aantal grote rijks- en provinciale taken. De gemeente krijgt de verantwoordelijkheid over een aantal domeinen: zorg, werk en jeugd. Zaken die we niet meer als Westerveld alleen kunnen organiseren. En vraagstukken waar we als PvdA voor gaan staan!

Onze ambities in dit verkiezingsprogramma zijn afgestemd op (beperkte) financiële ruimte. We willen meer, op sociaal terrein, qua ontwikkelingen in onze leefomgeving. Maar we realiseren ons dat we het moeten doen met economische realiteit. Daarom beperkte maar haalbare ambities en focus. En het zo sociaal mogelijk inrichten van de taken die vanuit de decentralisaties op Westerveld af komen alsook de bezuinigingen.

Werk en inkomen

Waar gaat het over?

Nederland verkeert nog steeds in een economische dip. De verwachting is dat de werkloosheid in Nederland nog verder zal stijgen. De positie van werknemers, met name aan de "onderkant" van de arbeidsmarkt, zal zwaarder worden. De beoogde Participatiewet moet er voor zorgen dat zo veel mogelijk mensen met een arbeidsbeperking een reguliere baan vinden. Echter, door verdergaande bezuinigingen, staan ook de sociale voorzieningen onder druk.

Voorkomen moet worden dat mensen die de steun van de overheid het meest nodig hebben, thuis komen te zitten, in een isolement kunnen raken of zich van de maatschappij vervreemden. Ervaring heeft geleerd dat deze mensen in staat zijn om een waardevolle bijdrage te leveren aan de samenleving. Ze hebben daarbij veel hulp, zorg en ondersteuning nodig. Maar met de juiste hulp, zorg en begeleiding krijgen ze de kans deel te nemen aan de samenleving met zinvol werk of dagbesteding. Bovendien komt het de gezins – of thuissituatie ten goede als ouders/verzorgers werken of anderszins maatschappelijk actief zijn.

Hoe zit dat in Westerveld

Ook in Westerveld zal de werkloosheid stijgen. De druk op de (inter)gemeentelijke sociale dienst zal daarmee verder toenemen. Het aangaan van samenwerkingsverbanden tussen sociale diensten en bedrijfsmatig ingerichte organisaties is een vereiste om het proces in goede banen te leiden.

Wat wil de PvdA ermee?

De PvdA vindt dat het huidige goede sociale beleid niet mag worden aangetast. Het minimale beleid moet in zijn huidige vorm worden gecontinueerd. De PvdA vindt het belangrijk dat werkloze werkzoekenden in de volle breedte tot 120% van het sociale minimum mogen profiteren.

De gemeente moet de regie voeren over de wijze waarop elke werkzoekende naar werk wordt begeleid. De PvdA pleit voor een gemeentelijk beleid wat gericht moet zijn op een integrale aanpak. De uitvoering van deze taken neemt de gemeente in principe niet zelf ter hand, maar kiest hiervoor een bedrijfsmatig ingerichte organisatie (lees 'geherstructureerd SW-bedrijf') die wat door de gemeente bepaalde beleid effectief en kostenefficiënt uitvoert.

De Sociale Werkvoorziening zal nog verder moeten worden omgevormd tot een opleidings- en trainingsorganisatie waar mensen zodanig vaardigheden op doen om zichzelf een plaats te verwerven of te behouden in de maatschappij. Voor een grote groep mensen is helaas de stap naar een gewone baan nog te groot. Terwijl ze wel kunnen werken of participeren. Deze groep heeft een organisatie nodig die een brug kan slaan naar reguliere werkgevers. Een organisatie die kan inschatten wat mensen wel kunnen en geschikte taken of passend werk kan vinden. Een organisatie die ook de mensen die aangewezen zijn op beschut binnen werken, werk biedt. Een organisatie die werkgevers kennen en werkgevers risico en administratieve taken uit handen kan nemen. Daarnaast moet de gemeente zelf ook een verbindende factor zijn tussen (locale) ondernemers en de Sociale Werkvoorziening om vraag en aanbod bij elkaar te brengen.

Kortom:

- Voortzetten van het huidige minimabeleid.
- Inzetten op de Sociale Werkvoorziening voor geleiding naar werk.
- Omvormen van Sociale Werkvoorziening tot een basisvoorziening waarbij mensen zoveel mogelijk zelf in staat zijn tot verwerven van een plek in de maatschappij.
- Meer inzetten op het bijeenbrengen van vraag en aanbod van (gesubsidieerd) werk.

Zorg

Waar gaat het over?

In 2015 worden de gemeenten verantwoordelijk voor activiteiten op het gebied van ondersteuning, begeleiding en verzorging. Zorg in de breedste zin van het woord komt onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) te vallen. Dit is een grote verandering voor iedereen. Het betekent dat de gemeenten zullen gaan indiceren of mensen in aanmerking komen voor ondersteuning en hoe die eruit gaat zien. Het indiceren voor de toekenning van b.v. huishoudelijke hulpen of middelen om het thuiswonen mogelijk te maken, zoals hulpmiddelen voor douche en w.c. of rollators, wordt in het kader van de WMO nu al door gemeentelijke consultants gedaan.

De afgelopen jaren zijn de kosten voor de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) aanzienlijk gestegen. Dat is o.m. te wijten aan het ondoelmatig inzetten van middelen zonder juiste controle. Een tweede oorzaak is de vergrijzing en de hogere levensverwachting. Hierdoor neemt de groei van het aantal mensen dat moet worden verzorgd toe. De overheid wil de kosten voor de AWBZ terugdringen, maar tegelijkertijd ook meer aansluiten bij de wensen van de burgers. Daarom wordt er zoveel als mogelijk geprobeerd de juiste voorwaarden te creëren om met de juiste zorg zo lang als mogelijk thuis te blijven wonen. Echter moet er wel kritisch gekeken worden naar wat iemand nodig heeft en wat een sociaal netwerk nog zou kunnen betekenen.

Hoe zit dat in Westerveld?

In de gemeente Westerveld wijst de veranderende samenstelling van de bevolking ook op een groei. De begrippen mantelzorg en noaberschap krijgen een belangrijke rol binnen het nieuwe zorgsysteem.

Wat wil de PvdA ermee?

De PvdA wil inschakeling van een Centrum voor Indicatiestelling Zorg, indien besloten wordt om de AWBZ onder te brengen in de WMO. Immers opname in een verpleeginrichting behoort plaats te vinden aan de hand van landelijk geldende criteria. De PvdA gaat ervan uit dat de gemeente de indicatiestelling voor opname in een verpleegtehuis niet zelf ter hand neemt.

Zo lang mogelijk thuis blijven wonen en aan de andere kant kritisch kijken naar wat iemand nodig heeft en een beroep doen op het sociaal netwerk, is in lijn met het gedachtegoed van de PvdA met één uitzondering: Mantelzorg en noaberschap zijn goede zaken en verdienen vanuit de gemeente alle ondersteuning, maar de PvdA zal er niet mee akkoord gaan, dat ze als verplichting worden opgelegd. Los daarvan zal er bezuinigd moet worden, dat is (helaas) onontkoombaar.

Ieder mens heeft recht op zorg. Er moet kritisch gekeken worden naar wat nodig is en hoe dat het beste georganiseerd kan worden. Maatwerk is voor de PvdA belangrijk. Essentieel is dat mensen zelf zo lang mogelijk de regie over hun leven houden. Hierbij is de wijkverpleegkundige een belangrijke spil. Hij of zij kan samen met de burger goed bepalen welke zorg nodig is en wie deze zorg kan leveren. Belangrijk is het de hulpverlening zoveel mogelijk door dezelfde persoon te laten uitvoeren. Daarnaast speelt de sociale omgeving ook een grote rol. Zien waar men wat voor elkaar kan betekenen en daar waar professionele hulp nodig is deze inzetten.

Hiervoor moeten de professionele hulp en de mantelzorg met elkaar samenwerken. De PvdA is zich ervan bewust dat er al een groot beroep gedaan wordt op mantelzorgers en dat dit een zware verantwoordelijkheid is. Daarom vindt de PvdA dat mantelzorgers goed ondersteund moeten worden door de gemeente. Dit kan bijvoorbeeld door informatie te verstrekken over de ondersteuningsmogelijkheden en door lotgenotencontact te organiseren.

Een ander punt van belang is centrale zorg. Mensen moeten bij één punt kunnen aankloppen om verder te worden geholpen. De burger hoeft maar één keer zijn verhaal te doen en de communicatie verloopt via één lijn. Dit voorkomt onnodige bureaucratie en de hulpvrager heeft een vertrouwd aanspreekpunt dat de zorg kan coördineren. Op deze manier kunnen rust en stabiliteit

geboden worden. 'Dichtbij huis' is een kernwaarde die hoog in het vaandel staat. Het liefst vinden de gesprekken dan ook thuis bij de aanvrager plaats. Zorg moet vanuit de wijk geregeld worden, het liefst zien wij de wijkverpleegkundige terugkeren, die mensen kan verbinden met het medische en sociale domein. Mensen die zorg nodig hebben, met name ouderen, vereenzamen snel. Daarom moet er naast medische zorg ook welzijnszorg geboden worden, om dit te voorkomen. De PvdA vindt dat welzijnsbeleid gericht moet zijn op het bevorderen van samenhang in de buurt.

Wij zien een probleem ontstaan wanneer juist de zorgbehoevenden wordt gevraagd hun eigen netwerk aan te spreken. Zij zijn daartoe vaak niet in staat. Daarom willen wij juist inzetten op het organiseren van de 'aanbod-kant'. Bijvoorbeeld door vrijwilligersorganisatie.

Voorts is de PvdA voor kleinschalige woonvormen. Indien blijkt dat de oudere niet meer zelfstandig kan wonen, ondanks intensieve thuiszorg, dan moet opname in een kleinschalige zorginrichting mogelijk zijn. De huidige grootschalige bejaardentehuizen kunnen op termijn verdwijnen.

Het organiseren van de zorg moet kleinschalig en zoveel mogelijk op lokaal niveau. Ook bij de inzet van zorgaanbieders. Dit biedt de beste garantie op kwaliteit en beperking van bureaucratie. Bij aanbesteding van WMO-zorg moeten dit leidende criteria zijn. Aanbesteding in regionaal verband is wenselijk, mits er voldoende ruimte is voor kleinschaligheid en lokale inbreng.

Kortom:

- Inschakeling van een Centrum voor Indicatiestelling Zorg.
- Een vaste zorgcoördinator die de zorg kan inschakelen, kwaliteit kan bewaken en kan ondersteunen.
- Terugkeer van de wijkverpleegkundige als onderdeel van een lokaal zorgteam.
- Binnen een week inzet van de zorg die nodig is.
- Maatwerk voor ieder individu.
- Zorg kleinschalig en op lokaal niveau organiseren.
- Kwaliteit van dienstverlening en aantoonbare affiniteit met het werkveld zijn leidende criteria bij aanbesteding.

Sociaal vangnet

Waar gaat het over?

Het sociaal vangnet omvat verschillende terreinen. Door de drie aanstaande decentralisaties wordt de verantwoordelijkheid voor het sociaal vangnet, meer dan nu al het geval is, bij de gemeente gelegd. Hieronder lopen we de verschillende terreinen langs.

Wat wil de PvdA ermee?

WMO

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) kan alleen goed functioneren indien er duidelijke keuzes worden gemaakt. Niet alles kan worden gehonoreerd, zoals nu vaak het geval is. Het is aan de gemeente Westerveld om prioriteiten te stellen. Maar wel binnen een duidelijke visie waarin omschreven staat wat de gemeente wenst te bereiken met de WMO en welke *prioriteiten* gesteld moeten worden. Niet de maatregel, maar de burger staat vervolgens centraal, waarbij er oog is voor de meestal meervoudige problematiek.

Inkomen en armoede

De laatste periode zien we vooral de noodzaak van armoedebestrijding en schuldsanering toenemen in de samenleving. Door de crisis zijn er mensen die hun baan kwijt zijn geraakt, moeilijkheden hebben om financieel rond te komen en door geldgebrek niet participeren in de samenleving. De PvdA vindt dat deze mensen recht hebben op ondersteuning.

De schuldenproblematiek is toegenomen. De PvdA wil dat deze mensen snel geholpen en begeleid worden om hun leven weer op orde te krijgen. Van wachtlijsten kan geen sprake zijn. De schuldhulpverlening moet zo werken dat mensen met schulden weer een waardig bestaan krijgen, zonder zorgen over aanstaande dakloosheid, problemen in de gezinssituatie of dreigend isolement. Niet alleen het financiële aspect is belangrijk, maar ook de psychosociale problematiek moet een rol krijgen binnen de financiële hulpverlening. Dit kan zijn beslag krijgen binnen de wettelijke kaders, die door de overheid zijn vastgelegd. De PvdA wil dat er meer gecertificeerde partijen worden uitgenodigd, buiten de Gemeentelijke Krediet Bank Drenthe (GKB), die schuldhulpverlening

kunnen uitvoeren. Hiermee wordt differentiatie aangebracht en wordt voorkomen dat er wachtlijsten ontstaan.

Kinderen uit gezinnen die moeite hebben rond te komen, kunnen vaak niet deelnemen aan buitenschoolse activiteiten, vanwege geldnood. Dit moet volgens de PvdA niet mogelijk zijn. Scholen, sportverenigingen en welzijnsinstellingen hebben hier een signalerende rol. Het moet voor deze kinderen mogelijk worden gemaakt om mee te kunnen doen met hun leeftijdsgenoten. Er zijn veel financiële regelingen waar mensen recht op hebben. De meeste burgers weten dit echter niet en hierdoor wordt er vaak ten onrechte geen gebruik van gemaakt. Volgens de PvdA heeft de gemeente als taak actieve voorlichting te geven over de bestaande regelingen.

Ouderen en gehandicapten

In voorgaande paragrafen is aangegeven hoe de PvdA de ouderenzorg ingevuld wil zien. Deze lijn zetten we (uiteraard) ook door voor de gehandicapten in onze samenleving. Voor beide groepen is het van belang om zich als volwaardig lid in de samenleving te kunnen blijven manifesteren. In dit verband is het van belang dat er in ieder dorp een plaats is waar de dorpsgenoten elkaar kunnen ontmoeten.

Jeugdzorg

De derde pijler van de decentralisaties: de gemeente wordt verantwoordelijk voor de jeugdzorg. De gemeente kan volgens de PvdA alleen zorgen voor de eerste opvang van jongeren in moeilijkheden. Specialistische hulp kan alleen in regionaal verband worden uitgevoerd vanwege het incidentele karakter en daarmee gepaard gaand maatwerk. De PvdA wil de Jeugdzorg daarom op provinciaal niveau geregeld zien. Wel vanuit één contact voor gezinnen met problemen. De PvdA wil het jeugdwerk een belangrijke rol laten spelen bij het voorkomen van problemen. De praktijk heeft aangetoond, dat de jeugdwerker als spin in een web, de verbindingen kan leggen met alle instellingen (ook het onderwijs), die met jeugd te maken hebben.

Gemeentelijke aanbesteding

De gemeente laat veel projecten uitvoeren om de infrastructuur op peil te houden. Bovendien vinden er zoals eerder omschreven veel aanbestedingen plaats in de sociale sector. De PvdA wil dat opdrachtnemers een bepaald percentage van de in te zetten werknemers laat bestaan uit mensen die werkervaring op moeten doen en uit mensen die een uitkering hebben.

Samenvattend staat de gemeente voor een serie ingrijpende veranderingen. De huidige gemeentelijke organisatie is niet toegerust om deze veranderingen op gemeentelijk niveau door te voeren. De PvdA vindt dat er regionale samenwerkingsverbanden moet worden gezocht om deze veranderingen handen en voeten te geven. De gemeente zal zich moeten beperken tot de eerste opvang van de burgers en zal specialistische hulp over moeten laten aan regionale samenwerkingsverbanden. Maar dit ontslaat de gemeente niet van haar rol in het eerste contact met de hulpvragende burger. Ook onderstrepen we de noodzaak van goed functionerende dorpsgemeenschappen met wijkgerichte contactpersonen om problemen te signaleren.

Kortom:

- Een goed lopende schuldhulpverlening.
- Duidelijke en actieve voorlichting over wettelijke rechten en financiële ondersteuning.
- Buitenschoolse activiteiten waaraan alle kinderen mee kunnen doen.
- Jeugdwerk een rol bij voorkomen van problemen.
- Bij gemeentelijke aanbestedingen aanbieders verplichten een bepaald percentage werkervaringsplaatsen op te nemen.

Onze leefomgeving

Waar gaat het over?

De gemeente Westerveld is een zeer aantrekkelijke plattelandsgemeente om in te leven, te wonen, te werken en te recreëren. De nabijheid van natuurgebieden en twee nationale parken dragen daar zeker aan bij. De PvdA vindt dat Westerveld aantrekkelijk moet zijn én blijven als woon-, werk- en recreatiegemeente.

Hoe zit dat in Westerveld?

Openbare ruimte

De kwaliteit van openbare ruimte in Westerveld is over het algemeen goed. De kosten om de kwaliteit te behouden zijn echter wel hoog. Differentiatie is wenselijk als we het moeten doen met beperktere middelen. Daarbij vinden we dat we kritisch moeten kijken naar het wegenonderhoud. We willen toe naar een hoger kwaliteitsniveau voor de ruimte (en vooral wegen) op locaties die van toeristisch en dus van economisch belang zijn. En een lager kwaliteitsniveau accepteren voor gebieden (wegen) die daarbuiten vallen.

Duurzaamheid

De gemeente doet het op onderdelen niet slecht als het gaat om duurzaamheid. Maar de rol van de gemeente is ook weer beperkt tot stimuleren, communicatie en daar waar mogelijk haar eigen "huiswerk" (het eigen onderhoudsbedrijf) op orde hebben.

Wat wil de PvdA ermee?

- Verdere differentiatie in kwaliteit en daarmee beheerkosten van de openbare ruimten en met name wegonderhoud.
- Wegen aan de openbaarheid onttrekken die alleen door enkele aanliggende particulieren of bedrijven worden gebruikt, vanwege kostenbesparingen.
- Voortzetten van ingezet beleid t.a.v. duurzaamheid.
- Zonnepanelen op de overheidsgebouwen (gemeentelijke gebouwen, scholen e.d.).
- Het toepassen van energiebesparende maatregelen bij huurwoningen van de wooncorporaties een hoge prioriteit in het convenant zal behouden.

Lokale economie

Waar gaat het over?

We kennen in Westerveld, buiten enkele grotere zorginstellingen, de kazerne in Havelte en het wetenschapscentrum Astron in Dwingeloo, geen grootschalige bedrijvigheid. Kleine bedrijventerreinen zijn gesitueerd rondom enkele kernen. Juist de kleinschalige bedrijvigheid is kenmerkend. Meer dan 95% van de bedrijven is kleiner dan 5 medewerkers en er zijn meer dan 1000 bedrijven gevestigd in Westerveld! Westerveld is aantrekkelijk voor met name kleine bedrijven en (hoogopgeleide) zelfstandigen in de dienstverlening. Zorg en Toerisme zijn de grote economische pijlers. Veel mensen zijn daar direct of indirect werkzaam.

Hoe zit dat in Westerveld?

Kleinschalige bedrijvigheid

Het kleinbedrijf is de banenmotor in onze gemeente. Dit past in het karakter van onze gemeente en moeten we daarom verder stimuleren waar dit kan. Initiatieven (bijvoorbeeld vergunningaanvragen) moeten altijd vanuit een positieve insteek worden beoordeeld. Wat het aan werkgelegenheid oplevert, is een belangrijk criterium.

Toerisme

Toerisme is een belangrijke pijler van onze lokale economie. Helaas loopt het toerisme al jaren, gemeten naar aantallen overnachtingen, terug. Wij vinden dat het toerisme meer zou moeten aansluiten op de wensen van deze tijd. Dat er bijvoorbeeld meer aandacht moet zijn voor de aantrekkelijkheid voor jonge gezinnen. De toeristische sector moet deze handschoen uiteraard oppakken, maar de gemeente kan dit wel verder stimuleren. Het stimuleringsfonds is een goede stap. Verder biedt een ander model voor toeristenbelasting mogelijkheden. Het belang van toerisme beperkt zich niet alleen tot de toeristische sector. Ook de bakker en supermarkt profiteren van de toeristen die hier komen en zouden een bijdrage kunnen doen. Voor wat hoort wat, dus met meerdere belanghebbende partijen kunnen er wellicht mooie ideeën ontstaan.

Zorg

Zorg is de andere grote werkgelegenheidspijler. Een sector die in het sterk vergrijzende Drenthe nog kan groeien. Bijvoorbeeld doordat ouderen langer thuis verzorgd moeten worden. Of door het stimuleren van alternatieve zorginrichtingen.

Wat wil de PvdA ermee?

- Werkgelegenheidsbeleid richten op toename van kleinschalige bedrijvigheid.
- Inzetten op ondersteuning van Zorg & Welzijn en Recreatie & Toerisme als economische pijlers.
- Stimuleren van alternatieve zorginstellingen in de volle breedte, van specialistische zorgboerderijen tot aan zorgvoorzieningen voor meer-vermogenden.
- Inzetten op de aantrekkelijkheid van toeristische voorzieningen voor jonge gezinnen, samen met de toeristische sector.
- Ander model voor toeristenbelasting waarbij alle belanghebbenden bijdragen.

Samenleven in Westerveld

Waar gaat het over?

De overheid trekt zich onder andere door verdergaande bezuinigingen steeds verder terug. Burgers krijgen (en willen ook graag) meer verantwoordelijkheid voor eigen leefomgeving en leefomstandigheden. Het komt steeds meer aan op het creëren van netwerken in de eigen omgeving om iets voor elkaar te krijgen. Participatie door burgers wordt een vanzelfsprekendheid waarop de overheden nog lang niet allemaal zijn voorbereid.

Hoe zit dat in Westerveld?

Drenthe en dus ook Westerveld kent een lange traditie van noaberschap. Mensen waren en zijn op elkaar aangewezen. Toch verandert de manier waarop we met elkaar omgaan. De dorpen van vroeger zijn niet meer de dorpen van nu. Desalniettemin kent Westerveld een bloeiend verenigingsleven. Vrijwilligers zijn daarvoor een onmisbare schakel. Die verenigingsstructuur verschilt overigens van dorp tot dorp. In zijn algemeenheid zou je kunnen zeggen dat Westerveld, net als het landschap, een kleinschalige sociaal-culturele infrastructuur heeft. Of het nu gaat over sport, kunst en cultuur, buurthuiswerk of ouderenopvang. De gemeente ondersteunt nu nog met een complex regelstelsel van subsidies veel van die activiteiten. Maar ook hier geldt dat de druk op de gemeentelijke budgetten noopt tot een herbezinning.

Wat wil de PvdA ermee?

De PvdA stimuleert de betrokkenheid van inwoners bij hun eigen leefomgeving. De ambities van dorpen en hun inwoners willen wij structureel ondersteunen met een eigen dorpsbudget. De gemeente is verantwoordelijk voor het in stand houden van een zekere sociaal-culturele infrastructuur die vooral steunt op het bestaan van dorpshuizen en /of multifunctionele accommodaties.

Daarnaast moet de gemeente een nieuwe manier vinden om dorpsoverstijgende aangelegenheden te stimuleren en te bevorderen. Daarbij moet vooral worden aangesloten bij de denkkracht en creativiteit van de inwoners zelf. Die gemeentelijke inspanning zal gericht moeten zijn op het creëren van verbinding en synergie. Subsidieregels moeten aantoonbaar bijdragen aan dat proces. Het Cultuurfonds is de plek waar subsidiëring en initiatieven bij elkaar worden gebracht.

Dorpsambitie en burgerparticipatie

In 2012 heeft de PvdA haar visie gepresenteerd op het betrekken van inwoners bij de inrichting van hun eigen leefomgeving, onder de noemer "Dorpsambitie". De kernpunten daaruit staan wat ons betreft ook centraal in de komende raadsperiode:

- Een ontmoetingsplek in elk dorp.
- Betrokkenheid van inwoners is standaard bij veranderingen en inrichting van de leefomgeving.
- Dorpsraden en dorpenoverleg als gesprekspartners voor de gemeente.
- Structureel budget voor dorpsinitiatieven.
- Instellen van contactambtenaren voor de dorpen.

Sport

De PvdA vindt sport zeer belangrijk, niet alleen het actief uitoefenen ervan door volwassenen en kinderen maar ook al hetgeen er rondom sportvelden afspeelt, van vrijwilligers tot sportliefhebbers. Sport moet toegankelijk zijn voor een ieder. Indien er verenigingen wensen samen te werken, zal de PvdA dit van harte ondersteunen. Daarnaast zijn wij tegen het concentreren van sportvoorzieningen in alleen de grote kernen. Bij voldoende levensvatbaarheid moet de huidige sport blijven zoals het nu is dus ook in de kleine kernen. De optie om b.v. kantines breder in te zetten indien een Dorpshuis in de directe omgeving ontbreekt, bijvoorbeeld als vergaderruimten of kinderopvang ondersteunen wij.

Kunst en cultuur

Net als op andere terreinen (b.v. de sport) is gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid naar ons oordeel altijd een zaak van inwoners en gemeente samen. Inwoners hebben de creatieve en organisatorische ideeën en de gemeenten zorgt (als dat nog nodig is) voor enige ondersteuning. De musea in Vledder en Diever, het Shakespearetheater en de nieuwe Poort tot het Holtlingerveld draaien vooral op de enorme inzet van de vrijwilligers en maar heel beperkt op betaalde krachten. Ook in de bibliotheken zijn veel vrijwilligers actief. De historische verenigingen zijn de grootste verenigingen in de vier grote kernen. Nieuwe en bestaande activiteiten op cultureel gebied kunnen met de (beperkte) middelen van het Cultuurfonds worden opgezet of voortgezet.

De gemeente is van belang voor de instandhouding van een zekere sociaal-culturele infrastructuur, die vooral steunt op het bestaan van bibliotheken, dorpshuizen en/of multifunctionele accommodaties. Ook de zorg voor het vele cultureel erfgoed in onze gemeente is een zaak van inwoners en overheid. Westerveld is een monumentengemeente bij uitstek, veelal gaat het daarbij om particulier bezit. De aanwezigheid van de Maatschappij van Weldadigheid, met haar in de wereld unieke geschiedenis, is op zichzelf al belangrijk voor de gemeente. De hopenlijke aanwijzing van de Koloniën van Weldadigheid tot Unesco werelderfgoed in 2018 kan een enorme opsteker zijn voor een gezonde ontwikkeling van de vrijetijdseconomie in onze gemeente.

De essentie van democratisch overheidsbeleid ten aanzien van kunst en cultuur is het dienen van de vrijheid. De vrijheid van het woord, van het beeld, van de creatieve gedachte. Dat is dan per definitie de vrijheid voor het woord en het beeld dat niet door een meerderheid gedeeld, gesteund of positief beoordeeld wordt. De democratische rechtsstaat kenmerkt zich door het beschermen van de minderheid tegenover de 'meerderheids-overheid'. In het kunstbeleid betekent dit het organiseren, buiten die overheid zelf, van steun voor het afwijkende, voor het dwarse en tegendraadse, voor het controversiële. Steun voor "*de halve garen, de buitenbeentjes, de rebellen, de onruststokers, de vreemde eenden in de dagelijkse bijt, degenen die het anders zien, die niet gek zijn op regeltjes (...)*" van wijlen Steve Jobs (in leven de baas van computerfabrikant Apple).

Jongeren

Over de jeugdzorg is in het kader van de decentralisaties al eerder geschreven. Maar er liggen natuurlijk veel meer uitdagingen als het gaat om de jongeren in onze gemeente. Allereerst moeten we af van het idee dat we zelf weten waar jongeren tegenaan lopen. Beleid over jongeren moet je maken mét jongeren.

Een groeiend probleem is de jeugdwerkloosheid. Bestrijding van jeugdwerkloosheid heeft volgens de PvdA prioriteit. De PvdA wil zich sterk maken om samen met lokale ondernemers stagemogelijkheden voor jongeren te creëren. Hierin moet de gemeente het goede voorbeeld geven door zelf ook stageplekken te bieden.

Jongeren trekken steeds vaker naar de steden. Hierdoor zien we binnen de gemeente Westerveld een afname van het aantal jongeren die wonen en werken binnen de gemeente. De PvdA wil dat de gemeente gaat kijken naar het aantrekkelijk maken van woonmogelijkheden en naar het ontstaan van banen voor jongeren.

Kortom:

- Een ontmoetingsplek in elk dorp.
- Met de sportverenigingen meekijken naar het combineren van functies.
- Gemeente vooral als verbinder en stimulator voor kunst- en cultuur.
- Inzetten op kleinschalige en lokale kunst- en cultuuruitingen.
- Met lokale ondernemers stagemogelijkheden voor jongeren creëren.
- Jongeren actief betrekken bij het jongerenbeleid.
- Gemeente aantrekkelijk maken voor jongeren d.m.v. woonvoorzieningen.

Wonen

Waar gaat het over?

De woningmarkt is erg veranderd, onder andere door de schulden crisis en de economische recessie waarin wij ons nog steeds bevinden. Er wordt weinig gebouwd. Woningcorporaties stoten goedkopere huurwoningen af. Het aantal inwoners in Westerveld zal niet echt groeien. Het aantal (kleine) huishoudens neemt nog wel toe.

Hoe zit dat in Westerveld?

Westerveld is en blijft een mooie gemeente om te wonen, voor jong en oud. Dat moet wel zo blijven. Huizen zijn er in aantal genoeg, ze passen echter lang niet altijd bij de vraag. Vooral voor (jonge) starters is het moeilijk om geschikte woonruimte te vinden. Ouderen die graag in hun dorp willen blijven wonen, maar wat kleiner zoeken dat bovendien geschikt is voor hun levensfase, kunnen ook maar moeilijk iets vinden. Bouwen is en blijft dus ook een noodzaak voor een vitale gemeente.

Dat betekent dat bouwen vraaggericht en flexibel moet. Geen grote uitbreidingsgebieden in de grotere dorpen, maar daar bouwen waar de vraag is en waar het kan. Passend bij de eigenheid van elke kern. De gemeente is daarbij niet logischerwijs altijd als eerste aan zet. De gemeente zal vooral op de flexibiliteit van de vraag moeten inspelen. Niet alleen bouwen op grond van de gemeente, ook op particuliere grond. Ruimte voor particuliere initiatieven (bijv. Collectief Particulier Opdrachtgeverschap - CPO) horen daar bij. Dergelijke economische impulsen hebben we hard nodig!

Steeds meer ouderen moeten zichzelf zien te redden. Gemeenschappelijke (groeps)huisvesting, aangevuld met gemeenschappelijke verzorging kan een oplossing zijn. Veel (leegstaande) boerderijen in onze gemeente, al dan niet daartoe aangepast, lenen zich uitstekend voor dat doel. De gemeente zal dit met bestemmingsplannen moeten faciliteren. Denk daarbij aan splitsing van woningen, het aanwenden van bijgebouwen voor woon- en zorgfuncties e.d. Deze wooneenheden zouden vanuit WMO-thuiszorg ondersteund kunnen worden. Ouderen zouden aldus groepsgewijs een deel van verzorgingskosten voor eigen rekening kunnen nemen waarmee het mes in feite aan twee kanten snijdt.

Om ook voldoende aanbod te kunnen bieden voor de vraag naar goedkopere woningen en sociale woningbouw, moet de gemeente met woningbouwcorporaties bindende afspraken maken. Die corporaties zijn bij uitstek juist voor die categorie bedoeld. We vinden dat de gemeente de rol van regisseur, die ze in de afgelopen decennia is kwijtgeraakt, weer terug moet krijgen. Samen (gemeente en corporatie) moeten ze bepalen hoe de (sociale) woningbouw verder vorm moet krijgen, aansluitend op de behoefte die er is. Daarbij ook ruimte voor creatieve ideeën, zoals het omvormen van boerderijen en bedrijven tot appartementen.

Wat wil de PvdA ermee?

- Vraaggericht en flexibel bouwen.
- Daar bouwen waar vraag is en het kan.
- Particulier initiatief bevorderen.
- Gemeente als facilitator.
- Nauwe samenwerking woningcorporaties voor betaalbare woningen en bindende afspraken daarover.

Onderwijs

Waar gaat het over?

De gemeente heeft tot taak te zorgen dat er voldoende openbaar onderwijs is in een passend aantal scholen. Ook is de gemeente verplicht te zorgen voor goede gebouwen voor openbaar en bijzonder onderwijs of, in voorkomende gevallen, te zorgen voor leerlingvervoer (basisschoolleeftijd). De Rijksoverheid betaalt de salarissen en de exploitatie-uitgaven van de schoolbesturen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun onderwijs, de Rijksinspectie houdt daar toezicht op. Door 'ontgroening' en 'vergrijzing' hebben veel schoolbesturen te maken met krimpende leerlingaantallen. Dit betekent vermindering van het aantal leerkrachten en het leeg komen te staan van klaslokalen.

Hoe zit dat in Westerveld?

In Westerveld zijn drie schoolbesturen actief: St. Talent (openbaar basisonderwijs), VCPOZD (christelijk basisonderwijs) en Stad & Esch (openbaar voortgezet onderwijs). Alle drie hebben ze te maken met teruglopende leerlingaantallen. Om de exploitatie sluitend te houden, zullen de schoolbesturen in de komende jaren behoefte hebben hun scholen- en gebouwenbestand te verminderen. Dat zal gaan van het verhuren van lokalen tot het samenvoegen en sluiten van complete scholen. Als het Rijk gaat bezuinigen op de exploitatie van kleine scholen, zal die druk verder toenemen. De gemeente komt te staan voor de vraag: Wanneer is er sprake van voldoende openbaar onderwijs? Niet meer en niet minder.

Wat wil de PvdA ermee?

Allereerst willen we dat het gemeentebestuur goed overlegt met de schoolbesturen. Dat hoeft wat ons betreft niet te gaan over het opstellen van 'visies', wel over de concrete plannen die schoolbesturen ontwikkelen. Voldoende openbaar onderwijs kan bestaan uit veel, ook kleine, scholen, zodat kinderen vlakbij school wonen. Goed over de gemeente gespreid een kleiner aantal, grotere scholen, met aansluitend gratis leerlingenvervoer, geldt voor ons ook als 'voldoende openbaar onderwijs'.

Westerveld beschikt voorts over een school voor voortgezet onderwijs, de vestiging van Stad en Esch in Diever. Wij willen die school graag behouden. Samen met het bestuur/de bestuurder willen wij een plan bedenken om de school aantrekkelijk genoeg te houden en voldoende leerlingen te trekken. Een mogelijkheid die wij willen onderzoeken is onderwijsondersteunende maatschappelijke functies (bijv. bibliotheek) in een aangepast schoolgebouw onder te brengen. Het zwaartepunt ligt bij wat de schoolbesturen zelf als het beste zien. Ten aanzien van de vrijkomende schoolgebouwen zal het een goede zaak zijn dat het gemeentebestuur gaat overleggen met dorpsgemeenschappen en makelaardij.

Kortom:

- Duidelijke toekomstvisie op het krimpend aantal schoolgaande kinderen en scholen in de gevarenzone.
- Voorschoolse activiteiten voor jonge kinderen, gericht op taalontwikkeling en sociale vaardigheden.
- Ten dienste van 'voldoende openbaar onderwijs' ook openstaan voor alternatieven zoals het organiseren van leerlingenvervoer.
- Herinvoering van door de gemeente bekostigd schoolzwemmen.

Gemeente en bestuur

Waar gaat het over?

De betekenis van de gemeente blijkt uit wat er feitelijk gebeurt in de dorpen en de woonkernen. Het gaat om de dingen die daadwerkelijk voor de bevolking van belang zijn. De gemeente is als het ware de vereniging van alle burgers en die vereniging heeft als doel het leven, wonen en werken van de burgers zo aangenaam mogelijk te maken. Beslissingen van het gemeentelijk bestuur ontstaan in en door overleg van gekozen vertegenwoordigers: de raadsleden. Uiteraard bestaan er in de bevolking verschillende mens- en maatschappijbeelden, daarom zijn er verschillende politieke stromingen, waarvan de omvang (en daarmee de invloed op besluiten) om de vier jaar door de kiezers opnieuw wordt bepaald. In de kern is dit een goed en sluitend systeem.

Wel gaat de afhandeling van democratische besluiten op een typische manier. Namelijk met toepassing van juridische regels voor openbaarheid, gelijke behandeling van gelijke gevallen, *fair play* en zorgvuldigheid. Het willen voldoen aan deze stelregels leidt tot bureaucratische uitvoering: precedentes voorkomen, alles goed documenteren en registreren, beleid op papier zetten, plannen eerst compleet uitwerken en presenteren alvorens ze uit te voeren (of niet!), heel veel juridische procedures van bezwaar en beroep en zodoende veel aandacht voor ook de kleinste details. Het streven naar foutloos en compleet leidt tot onzekerheid en risico's uit de weg gaan. Bij de geringste twijfel worden er dan externe deskundigen ingeschakeld, naast de al aanwezige deskundigheid in de ambtelijke dienst van het gemeentebestuur. Op deze manier lopen de kosten van het gemeentelijk bestuur gestaag op en neemt de slagvaardigheid in hetzelfde tempo af.

Dit vraagstuk wordt nog een stuk nijpender nu er in de komende jaren drie grote Rijkstaken naar de gemeente overgeheveld worden. Als we niet oppassen gaat dit leiden tot heel veel bestuurlijke drukte (veel nota's, statistiek, andere beleidsstukken, vergaderingen, agenda's, notulen, de organisatie en voorbereiding van deze drukte zelf). Ook dreigt de concrete afhandeling van praktische zaken op de terreinen van jeugdzorg, arbeidsmarkt en ouderenzorg zich met groot gemak aan de lokale democratie te onttrekken (grootschalige uitvoeringsdiensten voor meerdere gemeenten tegelijk). Juist het feit dat per saldo de gemeentelijke budgetten fors omhoog gaan en 'ontschotting' tussen beleidsvelden financieel mogelijk is, biedt mogelijkheden voor echte keuzes. Des te belangrijker om hier direct democratisch toezicht op uit te voeren.

Hoe zit dat in Westerveld?

Westerveld is niet veel anders dan andere gemeenten als het gaat om de 'wetten van de bureaucratie'. Ook onze inwoners hebben te maken met bijvoorbeeld een grote en afstandelijke intergemeentelijke sociale dienst, met kostenstijgingen bij o.a. de veiligheidsregio (brandweezorg), met verminderde dienstverlening voor werkzoekenden. Ook in Westerveld heeft de gemeentelijke herindeling tot meer apparaatskosten geleid en is er (dus) minder geld om voorzieningen in stand te houden. En wie de gemeente opbelt krijgt eerst een computer aan de lijn, moet "Westerveld" in de hoorn roepen en pas dan meldt zich een telefoniste. E-mailen met ambtelijke medewerkers kan niet en doorkiesnummers worden verborgen gehouden. Zo zijn er nog wel meer waarnemingen.

Wat wil de PvdA ermee?

De PvdA wil hier een andere weg gaan vinden. Het kan niet zo zijn dat uitvoeringsbudgetten voor veiligheid, zorg, sociale en ruimtelijke structuur voortdurend krimpen, terwijl de kosten van het overheidsproces en -apparaat gedurig groeien. Dan raakt immers de betekenis van de gemeente zoek.

Die andere weg vraagt naar verwachting een ingrijpende herinrichting van het ambtelijk apparaat. Het zwaartepunt van de personele bezetting zal geheel en al komen te liggen op het vlak van afhandeling en controle. Overwegend ambtenaren dus die bezig zijn met de praktische uitvoering van verschillende taken (allerlei aanvragen, vergunningen, toekenningen, etc.). Een aantal ambtenaren is gedetacheerd bij een intergemeentelijk uitvoeringskantoor, voor zover dat helemaal onvermijdelijk is.

Daarnaast is er een heel kleine, hooggeschoolde, breed inzetbare beleidsstaf. Eén beleidsadviseur per wethouder en één voor de burgemeester. Deze staf wordt aangevoerd door de gemeentesecretaris en beschikt over een jaarlijks budget voor het inkopen van enige externe expertise. Externe expertise wordt evenwel als regel eerst gezocht binnen de Westerveldse bevolking. Deze beleidsstaf van 5 full-time arbeidsplaatsen die gebruik maakt van een externe

kennisbasis (deels lokale vrijwilligers, deels betaalde bureau's) komt dus in de plaats van alle huidige beleidsambtenaren. Deze overgang zal langs de weg van de geleidelijkheid en zonder gedwongen ontslagen worden gemaakt.

Het doel van deze operatie is drieërlei:

- Meer aandacht voor de kwaliteit van de uitvoering van gemeentelijke taken.
- Verhoogde kwaliteit van de beleidsvorming.
- Lagere kosten van beleidsvorming met meer betrokkenheid vanuit de lokale samenleving.

Voorts zal nagegaan worden of er schaalvoordelen zijn te realiseren door de financiële boekhouding van de gemeente ook te laten doen door een gezamenlijk administratiekantoor van meerdere gemeenten.

Kortom:

- Scherpere kritische democratische toets op (grote) uitvoeringsapparaten.
- Inzetten op een andere samenstelling en inrichting van het ambtelijk apparaat.
- Dienstverlening die meer is dan een digitaal kanaal.

Financiën

Waar gaat het over?

Op dit moment is de verwachting dat de gemeenten in Nederland hun 'omzet' zullen gaan verdubbelen door nieuwe taken (en budgetten) voor jeugdzorg, ouderenzorg en arbeidsmarkttoeleiding. Tegelijkertijd zal dat nieuwe financiële volume slechts ongeveer de helft bedragen van wat nu door Rijk en Provincies aan deze taken wordt uitgegeven. Ook krijgen de gemeenten met algemene Rijkskortingen op hun budgetten te maken.

Hoe zit dat in Westerveld?

De gemeente Westerveld is tot nu toe een 'oppottende' gemeente. Door telkens 'eenmalige' positieve saldi van jaarrekeningen (in de begrotingen te hoge kostenramingen met te lage inkomstenramingen en achterblijvende uitvoering van plannen tijdens het jaar), staat er inmiddels een bedrag aan reserves en voorzieningen open ongeveer gelijk aan één keer de jaarlijkse inkomsten!

Wat wil de PvdA ermee?

Wij willen een financieel gezonde gemeente. Dat betekent in het algemeen dat jaarlijkse tekorten moeten worden voorkomen. Het betekent ook dat er niet teveel 'dood geld' op de plank moet komen te liggen. Bijkomende kwestie is hierbij dat de rente van de liggende gelden wordt gebruikt als dekking voor jaarlijkse uitgaven (in plaats van bij het saldo zelf gevoegd). Dat maakt dat de reserves als het ware heilig worden. De PvdA wil daar vanaf. We stoppen daarom met het inboeken van de rente als dekking. Het financiële gat dat hiermee wordt geslagen dichten we door een algemene korting op de uitgaven toe te passen ('onderuitputting'). Dit leidt tot een lager rekeningresultaat: de gemeente pot dan minder op. Voorts willen we een heroverweging van alle voorzieningen (spaarpotjes met een specifiek doel) naast de algemene reserve. Wij streven naar verkleining van het aantal specifieke potjes, door overdacht van die bedragen naar de algemene, vrije reserve. Op die manier kunnen de feitelijke uitgaven op alle beleidsterreinen beter tegen elkaar worden afgewogen. Dan blijven niet automatisch, bijvoorbeeld de wegen, buiten schot als er bezuinigd moet worden, omdat daar een voorziening voor is gemaakt met een jaarlijkse vaste storting.

Kortom:

- Financieel gezonde gemeente.
- Goede beheersing van begroting en geldstromen.
- Beschikbaar maken van reserves door renteopbrengsten niet in de exploitatie te gebruiken.